

Vychází výbor z textů významného kafkologa Josefa Čermáka

Citátem z Franze Kafky je nazván svazek vybraných studií Josefa Čermáka, literárního historika a komparatisty, romanisty a germanisty, překladatele a editora, specialisty na dílo Franze Kafky. Výbor zachycující autorovo celoživotní dílo (nejstarší ze studií je z roku 1949, nejmladší pak z roku 2015) bude pro mnohé nepochybně překvapením. Soustředěním dosud rozptýlených a často nesnadno dostupných textů se konečně dostává zřetelnějších kontur osobnosti, která významně přispěla k udržení povědomí o oboru, jehož rámec kdysi zakreslil Václav Černý, ale který v Čechách nikdy neměl dostatečné podmínky k tomu, aby se institucionálně rozvinul k tzv. „srovnávací literatuře“.

První oddíl knihy je věnován právě studiím ze světové literatury a komparatistiky a obsahuje vedle textů zaměřených na analýzu textů z francouzské a německé literatury též syntetickou studii o fenoménu tzv. černého románu a vzpomínky na Václava Černého, dokumentující mj. vývoj literární komparatistiky v Československu. Druhý okruh textů je věnován česko-německým kulturním vztahům se zvláštním důrazem na pražskou německo-židovskou literaturu. Konečně oddíl poslední se zabývá tématem, kterému se Josef Čermák věnoval nejvíce, totiž životem a dílem Franze Kafky a jeho českou a světovou recepcí.

O autorovi

Josef Čermák (nar. 1928 v Roztokách u Jilemnice) vystudoval bohemistiku, romanistiku a srovnávací dějiny literatur na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde jej nejvíce ovlivnil Václav Černý. Roku 1952 nastoupil do SNKLHU, později

přejmenovaného na Odeon. V nakladatelství působil až do roku 1990, nejprve jako redaktor (byl postupně členem pěti jazykových redakcí), později jako šéfredaktor a hlavní lektor. Podílel se zde na přípravě vydání velkého množství zásadních textů světové literatury. Po odchodu z Odeonu působil v dalších nakladatelstvích (Aventinum, Grafoprint Neubert) a vedl autorský tým desetisvazkové encyklopedie Universum (Euromedia, 1999–2001). Vedle toho se věnoval překládání, zejména z němčiny a francouzštiny, a především literárně-historickému bádání. Jako komparatista přednášel v mladších letech světovou literaturu na Pedagogické a Filozofické fakultě UK, v šedesátých letech působil až do jeho nuceného odchodu tři semestry u Václava Černého na katedře komparatistiky pražské filozofické fakulty. Patří k našim předním znalcům pražské německé literatury a mezinárodní věhlas si získal jako jeden z nejzasvěcenějších českých vykladačů díla Franze Kafky (je autorem významných monografií vydaných v zahraničí).

Z předmluvy Jiřího Pelána

„A právě osobnosti a dílu Franze Kafky, skutečnému těžišti Čermákova celoživotního zájmu o pražskou německou kulturu, je věnována více než dvacítko jeho příspěvků, jež přítomný soubor uzavírá. Jejich tematika je rozmanitá: najdeme tu například i úvahu o „starostech Franze Kafky s češtinou“ či zamyšlení nad „Kafkou jako glosátorem divadelního dění“. Převážná část těchto příspěvků je nicméně cíleně zaměřena ke Kafkově biografii: upřesňují se v nich fakta, snáší se dokladový materiál, korigují se tradované nepřesnosti a vyvracejí lživé konstrukce. Nejde přitom pouze o suché konstatace a nezbytné emendace: Čermák v těchto studiích osvědčuje nejen faktografickou akribii, ale také dar portrétní. Na pečlivé dokumentární bázi před námi neobyčejně plasticky vystupují členové Kafkovy širší rodiny – galerie jeho strýců z matčiny strany –, jeho otec, jeho sestry, jeho přátelé – Max Brod, souchotinář z Matliar Robert Klopstock –, či jeho „ženy“ –

Dora Diamantová, Felice BauEROVá, Grete Blochová, Julie Wohryzková, Milena Jesenská.“

„Texty, jež předkládá přítomný soubor studií a statí, vznikaly v průběhu více než šedesáti let. Čím překvapují, je jejich faktická jednota: podivuhodná koherence tematických voleb i metodologických přístupů. Rejstřík Čermákových metodologických hledisek je zajisté široký, všechna tato hlediska však vykazují jednotné rysy. Jsou vždy vázána na text – nejdou nad něj a nejdou proti němu –, jsou principiálně neideologická, nepoplatná apriorním schématům, a jsou – jak si to přál Václav Černý – autenticky „literárněhistorická“. Ať už jde o syntetické charakteristiky nebo minuciózní heuristické rešerše, nejsou exhibicí interpretačního důvtipu, ale korektní službou traktovaným autorům. Jejich jasnou motivací je snaha lépe poznat předmět kritického zájmu a říci něco nového. Jsou to dnes nemalé ctnosti.“

O knize

Josef Čermák

„I do daleka vede cesta...“ Vybrané studie z literární komparatistiky a moderní německé literatury

Vydavatel: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta

Praha 2017, 978-80-7308-700-5, 1. vydání, váz., 576 s.

Svazek obsahuje výběrovou bibliografii autora

Kniha je k dostání v e-shopu FF UK.

Odkazy

[ukázka ke stažení](#)

[rozhlasové vzpomínky k poslechu](#)

[Tisková zpráva](#)

[Titulní strana](#)

Kontaktní osoba pro média

Mgr. Ondřej Sýkora

221 619 298; 731 439 761

ondrej.sykora@ff.cuni.cz